

บทความการประเมินโครงการส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสตรีนครสวรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42

บรรยวภัฏ ศิริอริยะชัย¹

บทคัดย่อ

การประเมินผลโครงการส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีนครสวรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินบริบท ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการดำเนินงาน และผลผลิตของโครงการส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีนครสวรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 เมื่อสิ้นสุดโครงการตามแบบของ สตัฟเฟิลบีม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินโครงการคือ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสตรีนครสวรรค์ จำนวน 5 คน ครูโรงเรียนสตรีนครสวรรค์ จำนวน 113 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสตรีนครสวรรค์ จำนวน 14 คน เครือข่ายผู้ปกครองโรงเรียนสตรีนครสวรรค์ จำนวน 191 คน นักเรียนโรงเรียนสตรีนครสวรรค์ จำนวน 341 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 664 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเดรจซีและมอร์แกน (Krejcie & Mogan, 1970 : 607 - 610) แล้วทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Cluster) โดยเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างตามโควตาในแต่ละชั้นทำการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือ ที่ใช้ในการศึกษามีจำนวน 4 ชุด คือ

ชุดที่ 1 แบบสอบถามการประเมินบริบท (Context Evaluation)

ชุดที่ 2 แบบสอบถามการประเมินปัจจัย (Input Evaluation)

ชุดที่ 3 แบบสอบถามการประเมินกระบวนการดำเนินงาน (Process Evaluation)

ชุดที่ 4 แบบสอบถามการประเมินผลผลิต (Product Evaluation)

เกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียน สำหรับนักเรียน ครูและผู้ปกครองประเมิน และแบบสอบถามความสำเร็จต่อโครงการส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน สำหรับครูและผู้ปกครองประเมิน มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ เพื่อหาคำตอบระดับความคิดเห็น เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการประเมิน ดังนี้

1. ผลการประเมินด้านบริบทของโครงการ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด
2. ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด
3. ผลการประเมินด้านกระบวนการดำเนินงานโครงการ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด
4. ผลการประเมินผลผลิตของโครงการ เกี่ยวกับพฤติกรรมคุณธรรมและความสำเร็จของโครงการส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีนครสวรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 อยู่ในระดับมากที่สุด สมควรดำเนินโครงการต่อไป

¹ รองผู้อำนวยการ โรงเรียนสตรีนครสวรรค์ อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ด้วยสภาพของสังคมไทยในปัจจุบัน สถาบันครอบครัว และสถาบันการศึกษา ซึ่งทำหน้าที่หล่อหลอมทางสังคมให้กับเด็กและเยาวชนนั้นขาดประสิทธิภาพการดำเนินการและขาดการบูรณาการร่วมกัน พ่อแม่ผู้ปกครองอบรมเลี้ยงดูเด็กแบบปล่อยปละละเลย เพราะด้วยสภาวะทางเศรษฐกิจ บีบบังคับทำให้ต้องแก่งแย่งแข่งขันกันทำมาหากิน เพื่อความอยู่รอด มองข้ามความสำคัญของการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้กับบุตรหลานของตน ในส่วนสถาบันการศึกษาพบว่า หลักสูตรการเรียนการสอนชั้นพื้นฐานทุกระดับชั้นยังขาดการสอดแทรกเรื่องคุณธรรมจริยธรรม จิตสำนึกสาธารณะ และคุณลักษณะของพลเมืองที่ดีให้กับนักเรียนอย่างต่อเนื่องและเป็นแบบแผน (กรมการศาสนา. 2552 : 1)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดความมุ่งหมายและหลักการ จัดการศึกษาว่าต้องเป็นไปเพื่อพัฒนา คนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญาและคุณธรรม มีวิถีชีวิตเป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวังโดยผ่านกระบวนการทางการศึกษานั้นยึดหลักว่า ทุกคนมีความสามารถ เรียนรู้ พัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ต้องส่งเสริม ให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มศักยภาพ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 : 3 – 4)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ “สังคม อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง” พันธกิจ พัฒนาคุณภาพคนไทยให้มีคุณธรรม เรียนรู้ตลอดชีวิต มีทักษะ และการดำรงชีวิตอย่างเหมาะสม ในแต่ละช่วงวัย สถาบันทางสังคมและชุมชนท้องถิ่นมีความเข้มแข็ง สามารถปรับตัวรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง วัตถุประสงค์และเป้าหมาย พัฒนาคนไทยทุกกลุ่มวัยอย่างเป็นองค์รวมทั้งทางกาย ใจ สติปัญญา อารมณ์ คุณธรรม จริยธรรม และสถาบันทางสังคม ให้มีบทบาทหลักในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ นำไปสู่ยุทธศาสตร์ การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน ให้มีความสำคัญกับ การพัฒนาคุณภาพคนไทยให้มี ภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง มุ่งพัฒนาคุณภาพคนไทยทุกช่วงวัย สอดแทรกการพัฒนาคน ด้วยกระบวนการ เรียนรู้ที่เสริมสร้างวัฒนธรรมการเกื้อกูล พัฒนาทักษะให้คนมีการเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิต ต่อยอดสู่การสร้าง นวัตกรรมที่เกิดจากการฝึกฝนเป็นความคิดสร้างสรรค์ ปลูกฝังการพร้อมรับความคิดเห็นจากผู้อื่น และจิตใจ ที่มีคุณธรรม ซื่อสัตย์ มีระเบียบวินัย พัฒนาคนด้วยการเรียนรู้ในศาสตร์วิทยาการให้สามารถประกอบอาชีพ ได้อย่างหลากหลาย (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2554 – 2559) : 10 – 14)

อีกทั้งแผนการศึกษาชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552 – 2559) มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็น คนดี เก่ง และมีความสุข คนดี คือ คนที่ดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ มีจิตใจที่ดีงาม มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ทั้งด้านจิตใจและพฤติกรรมที่แสดงออก เช่น มีวินัย ประหยัด มีความเอื้ออาทร เกื้อกูล มีเหตุผล รู้หน้าที่ ซื่อสัตย์ ปากเพียร ขยัน ใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา รักประเทศ รักชาติ ภูมิใจในความเป็นไทย มีวิถี ประชาธิปไตย เคารพความคิดเห็นของผู้อื่น มีความเสียสละ รักษาสิ่งแวดล้อม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างสันติสุข ยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รังเกียจ การทุจริต และต่อต้านการซื้อสิทธิ์ขายเสียง (แผนการศึกษาชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552 – 2559) : 15) ประกอบกับนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ 2559 ได้กำหนด พันธกิจ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร และค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ

ในการส่งเสริมพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี มีคุณธรรมจริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และ ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชนอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง และร่วมรับผิดชอบในการกำหนดเป้าหมาย

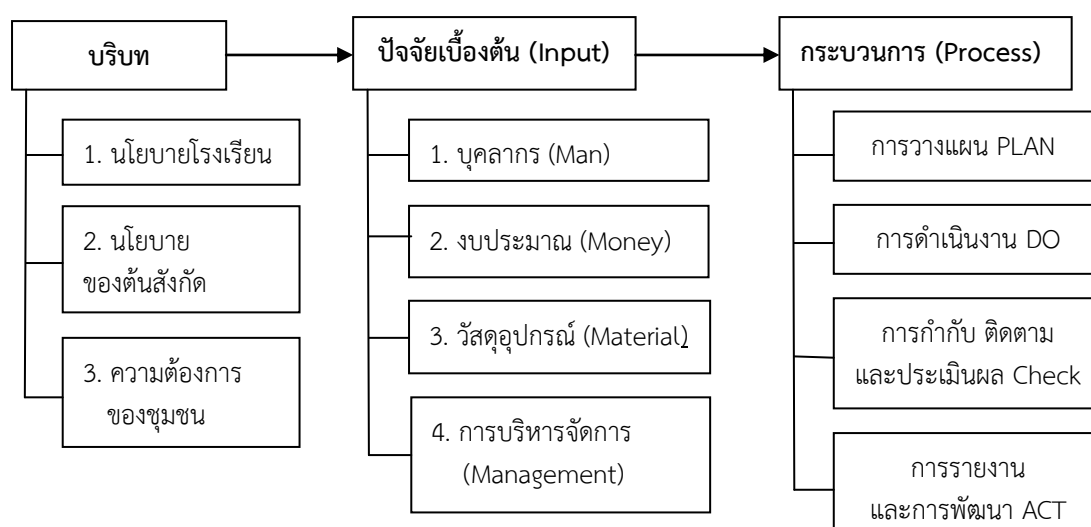
แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

ผู้รายงานในฐานะรองผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีนครสวรรค์ กลุ่มบริหารบุคคล ซึ่งดูแลรับผิดชอบงานส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ได้ตระหนักถึงการพัฒนานักเรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร และค่านิยมไทย 12 ประการ จึงได้ร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องจัดทำโครงการส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีนครสวรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 และดำเนินการในปีการศึกษา 2559 ในการดำเนินโครงการจำเป็นต้องประเมินโครงการที่กำหนดขึ้นว่ามีความสำเร็จ มากน้อยเพียงใด มีปัญหาในการส่งเสริมและพัฒนาอย่างไร เพื่อจะแก้ไข และปรับปรุงคุณภาพด้านผู้เรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์อย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินบริบทโครงการส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีนครสวรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42
2. เพื่อประเมินปัจจัยเบื้องต้นโครงการส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีนครสวรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42
3. เพื่อประเมินกระบวนการดำเนินงานโครงการส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีนครสวรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42
4. เพื่อประเมินผลผลิตโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีนครสวรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42
 - 4.1 ประเมินคุณธรรมจริยธรรม 4 ด้าน คือ พฤติกรรมด้านความรับผิดชอบ พฤติกรรมด้านความมีระเบียบวินัย พฤติกรรมด้านความสามัคคี และพฤติกรรมด้านการมีจิตสาธารณะ
 - 4.2 ประเมินความสำเร็จของการจัดกิจกรรมโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีนครสวรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42

กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การประเมินโครงการส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีนครสวรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ผู้รายงานเลือกวิธีการประเมินตามรูปแบบ รูปแบบซิปป์ (CIPP Model) ตามแนวคิดของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) มาประยุกต์เป็นกรอบในการประเมินโครงการ ภายใต้อัน 4 ประเด็นการประเมิน คือ

1. การประเมินบริบท (Context Evaluation) ของโครงการ
2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) ของโครงการ
3. การประเมินกระบวนการดำเนินงาน (Process Evaluation) ของโครงการ
4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) ของโครงการ

ประชากร

ประชากรที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีนครสวรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ได้แก่

1. ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสตรีนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2559 จำนวน 5 คน
2. ครูโรงเรียนสตรีนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2559 จำนวน 164 คน
3. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสตรีนครสวรรค์ จำนวน 15 คน
4. เครือข่ายผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสตรีนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2559

จำนวนทั้งสิ้น 375 คน

5. นักเรียนโรงเรียนสตรีนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2559 จำนวนทั้งสิ้น 2961 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง การประเมินโครงการครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างตามลักษณะของข้อมูลที่ต้องการ และความเหมาะสมของผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

1. ผู้บริหาร จำนวน 5 คน
2. ครู จำนวน 113 คน
3. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 14 คน
4. เครือข่ายผู้ปกครอง จำนวน 191 คน
5. นักเรียนโรงเรียนสตรีนครสวรรค์ จำนวน 341 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับการประเมินโครงการส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีนครสวรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ได้ใช้แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่ผู้รายงานสร้างขึ้นตามแบบของลิเคอร์ทจำนวน 4 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสอบถามการประเมินบริบท (Context Evaluation) ของโครงการใช้รวบรวมข้อมูลเพื่อหาคำตอบเกี่ยวกับความสอดคล้องระหว่าง วัตถุประสงค์ของโครงการกับนโยบายของต้นสังกัด และนโยบายของโรงเรียนสตรีนครสวรรค์ ความต้องการของชุมชน ตามสภาพปัจจุบัน จำนวน 10 ข้อ

ชุดที่ 2 แบบสอบถามการประเมินปัจจัย (Input Evaluation) ของโครงการใช้รวบรวมข้อมูลเพื่อหาคำตอบเกี่ยวกับความเหมาะสมของตัวป้อนที่ใช้ในการดำเนินงานโครงการ ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ ระยะเวลาดำเนินการ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ วิธีการดำเนินการและการสนับสนุนจากฝ่ายบริหารของโรงเรียนสตรี นครสวรรค์ ตามสภาพปัจจุบัน จำนวน 25 ข้อ

ชุดที่ 3 แบบสอบถามการประเมินกระบวนการดำเนินงาน (Process Evaluation) ของโครงการใช้รวบรวมข้อมูลเพื่อหาคำตอบเกี่ยวกับความเหมาะสมของกระบวนการดำเนินงานจำนวน 27 ข้อ

ชุดที่ 4 แบบสอบถามการประเมินผลผลิต (Product Evaluation)

1) แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียน สำหรับนักเรียน ครูและผู้ปกครองประเมิน มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ เพื่อหาคำตอบระดับความคิดเห็น มีจำนวน 20 ข้อ

2) แบบสอบถามความสำเร็จต่อโครงการส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน สำหรับครูและผู้ปกครองประเมิน มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ เพื่อหาคำตอบระดับความคิดเห็น มีจำนวน 4 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การประเมินโครงการส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีนครสวรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ผู้รายงานเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ด้านบริบท ปัจจัย และกระบวนการของโครงการ ผู้รายงานแจกแบบประเมินให้กับผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสตรีนครสวรรค์ ทำการประเมินและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง
2. ด้านผลผลิตของโครงการ และความสำเร็จต่อโครงการผู้ประเมินแจกแบบประเมินให้แก่ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เครือข่ายผู้ปกครอง และนักเรียนโรงเรียนสตรีนครสวรรค์ และขอรับผลการประเมินคืนด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้รายงานได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ

- 1) วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นที่มีต่อความสอดคล้องของนโยบายต้นสังกัดกับวัตถุประสงค์ของโครงการ
- 2) วิเคราะห์ระดับความเหมาะสมต่อปัจจัยเบื้องต้นอันได้ปัจจัยด้านบุคลากร ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารจัดการ
- 3) วิเคราะห์ระดับความเหมาะสมกระบวนการของโครงการอันได้แก่การวางแผนการดำเนินการ กำกับติดตาม การรายงานและการพัฒนา
- 4) วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อผลผลิตเกี่ยวกับพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนตามวัตถุประสงค์

5) และวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อผลผลิตเกี่ยวกับความสำเร็จที่มีต่อโครงการ โดยใช้ค่าเฉลี่ยที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ของ ดังนี้ (เกษม สาหรัยทิพย์. 2540 : 150)

1.00 – 1.49	หมายถึง	มีผลการประเมินระดับน้อยที่สุด
1.50 – 2.49	หมายถึง	มีผลการประเมินระดับน้อย
2.50 – 3.49	หมายถึง	มีผลการประเมินระดับปานกลาง
3.50 – 4.49	หมายถึง	มีผลการประเมินระดับมาก
4.50 – 5.49	หมายถึง	มีผลการประเมินระดับมากที่สุด

เกณฑ์และการแปลผลการประเมิน

คณะกรรมการโครงการส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมโรงเรียนสตรีนครสวรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ได้กำหนดเกณฑ์ การประเมิน ที่น่าพอใจ กำหนดไว้ ดังนี้

1. ระดับความเหมาะสมของบริบทของโครงการที่น่าพอใจ กำหนดไว้ที่ระดับค่าเฉลี่ย ไม่น้อยกว่า 2.50 หรือระดับปานกลางขึ้นไป
2. ระดับความพร้อมด้านปัจจัยของโครงการที่น่าพอใจ กำหนดไว้ที่ระดับค่าเฉลี่ย ไม่น้อยกว่า 2.50 หรือระดับปานกลางขึ้นไป
3. ระดับประสิทธิภาพกระบวนการดำเนินงาน กำหนดไว้ที่ระดับค่าเฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.50 หรือระดับดี ขึ้นไป
4. ระดับผลผลิตของโครงการที่น่าพอใจ กำหนดไว้ที่ระดับค่าเฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.50 หรือระดับดี ขึ้นไป

ผลการประเมินโครงการ

จากการประเมินโครงการส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีนครสวรรค์ ตามรูปแบบของชิปปี้ (CIPP Model) ผลการประเมินโครงการทั้ง 4 ด้านคือด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิตสรุปได้ดังนี้

1. ผลการประเมินบริบทของโครงการส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีนครสวรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 โดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด อยู่ในเกณฑ์น่าพึงพอใจที่กำหนดไว้ที่ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านความต้องการของชุมชนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับสูงสุด รองมาคือ นโยบาย ของโครงการ ด้านที่ผลการประเมินต่ำที่สุดคือ นโยบายของต้นสังกัด

2. ผลการประเมินปัจจัยเบื้องต้นของโครงการส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีนครสวรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 โดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก อยู่ในเกณฑ์น่าพึงพอใจที่กำหนดไว้ที่ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ด้านการบริหารจัดการมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด และเป็นด้านที่มีผลการประเมินสูงที่สุด ส่วนด้านอื่นมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับ ดังนี้ ด้านบุคลากร ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านงบประมาณ ตามลำดับ

3. ผลการประเมินกระบวนการดำเนินงานของโครงการส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีนครสวรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 โดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก อยู่ในเกณฑ์น่าพึงพอใจที่กำหนดไว้ที่ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละงาน พบว่า งานที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับสูงสุด คือ งานการกำกับ ติดตาม ประเมินผล รองลงมา คือ งานการวางแผน งานการดำเนินงาน ตามลำดับ และงานที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับต่ำที่สุด คือ งานการรายงาน และการพัฒนา

4. ผลการประเมินผลผลิตโครงการส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีนครสวรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42

4.1 ผลการประเมินผลผลิต เกี่ยวกับพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน 4 ด้านของโครงการส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีนครสวรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 โดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณา รายด้านเกี่ยวกับพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน พบว่า ด้านที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับสูงสุด คือ ด้านความมีระเบียบวินัย รองลงมา คือ ด้านจิตสาธารณะ ด้านความสามัคคี ส่วนด้าน ความรับผิดชอบ มีผลการประเมินต่ำที่สุด

4.2 ผลการประเมินผลผลิต เกี่ยวกับความสำเร็จต่อโครงการผลการประเมินผลผลิตเกี่ยวกับความสำเร็จต่อโครงการส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสตรีนครสวรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 โดยภาพรวมมีประสิทธิภาพในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมแต่ละด้าน พบว่า พฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับสูงสุด คือ พฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมด้านจิตสาธารณะ รองลงมาคือ พฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ และพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม ด้านความสามัคคี พฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมที่มีผลการประเมินต่ำที่สุดคือพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัย

อภิปรายผล

จากผลการประเมินโครงการส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีนครสวรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ครั้งนี้ ผู้รายงาน ขอนำเสนอการอภิปรายในประเด็นที่น่าสนใจ ดังต่อไปนี้

1. ผลการประเมินบริบทของโครงการส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีนครสวรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 42 ซึ่งพบว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดทุกรายการ กล่าวคือโครงการสอดคล้องกับด้านนโยบายของโครงการ นโยบายของต้นสังกัด และความต้องการของชุมชนซึ่งแสดงให้เห็นว่าเป็นการประเมินโครงการที่เหมาะสมด้วยสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559) ที่ได้กำหนดวิสัยทัศน์ “สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง” พันธกิจ พัฒนาคุณภาพคนไทยให้มีคุณธรรม เรียนรู้ตลอดชีวิต มีทักษะ และการดำรงชีวิตอย่างเหมาะสมในแต่ละช่วงวัย สถาบันทางสังคมและชุมชนท้องถิ่นมีความเข้มแข็ง สามารถปรับตัวรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง วัตถุประสงค์และเป้าหมายพัฒนาคนไทยทุกกลุ่มวัย อย่างให้เป็นองค์รวมทั้งทางกาย ใจ สติปัญญา อารมณ์ คุณธรรม จริยธรรม และสถาบัน ทางสังคมให้มีบทบาทหลักในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ นำไปสู่ยุทธศาสตร์การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน ให้มีความสำคัญกับ การพัฒนาคุณภาพคนไทยให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง มุ่งพัฒนาคุณภาพคนไทยทุกช่วงวัย สอดแทรกการพัฒนาคนด้วยกระบวนการเรียนรู้

ที่เสริมสร้างวัฒนธรรมการแก้กฏ พัฒนาทักษะให้คนมีการเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิต ต่อยอดสู่การสร้างนวัตกรรมที่เกิดจากการฝึกฝนเป็นความคิดสร้างสรรค์ ปลุกฝังการพร้อมรับความคิดเห็นจากผู้อื่น และจิตใจที่มีคุณธรรม ซื่อสัตย์ มีระเบียบวินัย พัฒนาคนด้วยการเรียนรู้ในศาสตร์วิทยาการให้สามารถประกอบอาชีพได้อย่างหลากหลาย

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ แผนการศึกษาชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552 – 2559 : 15) ประกอบกับนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ 2559 ได้กำหนด พันธกิจ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร และค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ

ลักษณะการประเมินบริบทโครงการยังสอดคล้องกับเชาว์ อินโย (2553 : 126 – 127) ที่กล่าวว่า การประเมินบริบท (Context Evaluation) เป็นการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อกำหนดโครงการ เป็นสิ่งที่อยู่ภายนอกโครงการแต่มีผลต่อความสำเร็จ หรือล้มเหลวของโครงการเป็นการพิจารณาความจำเป็นที่ต้องจัดทำโครงการดังกล่าว ได้แก่ ความต้องการของชุมชน และกลุ่มเป้าหมายของโครงการ จำนวนประชากร สภาพเศรษฐกิจ และปัญหาของชุมชน ตลอดจนนโยบายของหน่วยงานระดับบน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ตัดสินใจวางแผน กำหนดนโยบาย กำหนดเป้าหมาย และกำหนดจุดมุ่งหมายของโครงการได้อย่างเหมาะสมต่อไป นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการประเมินของ ยวน กงจิว (2551 : บทคัดย่อ) ที่ได้ประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนบ้านบ่อโพธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ผลการประเมินบริบทของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนบ้านบ่อโพธิ์ ตามความเห็นของผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระ ครูผู้รับผิดชอบแต่ละกิจกรรม คณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียน พบว่า วัตถุประสงค์ของกิจกรรมย่อยทุกกิจกรรมกับนโยบายของกระทรวงนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 นโยบายโรงเรียน หลักสูตรการจัดการเรียนการสอนความต้องการและความจำเป็นของโรงเรียน มีความสอดคล้องอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการประเมินปัจจัยเบื้องต้นของโครงการส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีนครสวรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 โดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก อยู่ในเกณฑ์น่าพึงพอใจที่กำหนดไว้ที่ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณา แต่ละด้าน พบว่า ด้านการบริหารจัดการ มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด และเป็นด้านที่มีผลการประเมินสูงที่สุด ส่วนด้านอื่นมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับ ดังนี้ ด้านบุคลากร ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านงบประมาณ ตามลำดับ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้รายงานได้วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ทั้งด้านบริหารจัดการ ด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ ก่อนกำหนดโครงการและดำเนินงาน โดยใช้หลักควบคุมคุณภาพ แล้วนำข้อมูล ผลการวิเคราะห์นั้น มากำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการดำเนินงานซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมินของวิเชียร ทองน้อย (2554 : บทคัดย่อ) ได้จัดทำกรรายงานการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านแก่งระเบิด จังหวัดกาญจนบุรีมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านแก่งสะอ่า 4 ด้าน ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อม (Context) ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input)ด้านกระบวนการดำเนินงาน (Process) และด้านผลผลิตของโครงการ (Product) 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครู กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองที่มีต่อคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนหลังการดำเนินโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนบ้านแก่งระเบิด ด้านคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ คือ 1) ขยัน 2) ประหยัด 3) ซื่อสัตย์ 4) มีวินัย 5) สุภาพ 6) สะอาด 7) สามัคคี 8) มีน้ำใจ 3) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็น ครู กรรมการสถานศึกษา

ขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อคุณธรรม จริยธรรมพึงประสงค์ของนักเรียนก่อนและหลังดำเนินโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านแก่งระเบิด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ เป็นครู กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนบ้านแก่งระเบิด ปีการศึกษา 2554 จำนวน 127 คน ผลการศึกษาพบว่า 1) ผลการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านแก่งระเบิด ทั้งด้านสภาพแวดล้อม (Context) ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) ด้านกระบวนการดำเนินงาน (Process) และด้านผลผลิตของโครงการ (Product) พบว่าในภาพรวมและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน

อนึ่งผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นอยู่ในระดับมากเนื่องจากการบริหารจัดการเกี่ยวกับปัจจัยเบื้องต้นที่ใช้ในการดำเนินการอันประกอบด้วยบุคลากรมีความพร้อมมีความสามารถเพียงพอ วัสดุอุปกรณ์งบประมาณมีความพร้อมและเพียงพอตลอดจน มีการบริหารจัดการที่ดีตามที่กำหนดไว้ในโครงการทำให้เอื้อต่อการดำเนินโครงการซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2544 : 70) ที่กล่าวว่า การพิจารณาความเหมาะสมของปัจจัยต่าง ๆ ในการดำเนินโครงการเป็นสิ่งที่ต้องพิจารณาเช่น จำนวนงบประมาณ คุณภาพและปริมาณของคณะกรรมการ สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ตลอดจนความเหมาะสมของเอกสาร เนื้อหาสาระเป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้โครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีนครสวรรค์ ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดเป็นที่น่าพอใจ

3. ผลการประเมินกระบวนการดำเนินงานของโครงการส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีนครสวรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 โดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก อยู่ในเกณฑ์น่าพอใจที่กำหนดไว้ที่ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณา แต่ละงานพบว่า งานที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับสูงสุด คือ งานการกำกับ ติดตาม ประเมินผล รองลงมา คือ งานการวางแผน งานการดำเนินงาน ตามลำดับ และงานที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับต่ำที่สุด คือ งานการรายงาน และการพัฒนา ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมินของอุดม แก้วสระโร (2555 : บทคัดย่อ) ที่ได้จัดทำ การรายงานการประเมินโครงการพัฒนาพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน ตามแนวทางโรงเรียนวิถีพุทธ โรงเรียนวัดพังก (ประชาพิทักษ์) มีวัตถุประสงค์เพื่อ ประเมินด้านสภาพแวดล้อม ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการดำเนินงาน และด้านผลผลิต โดยประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินแบบ (CIPP Model) ตรวจสอบโครงการและพัฒนาโครงการด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตามลักษณะของโครงการที่ดี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ เป็นครู นักเรียนโรงเรียนวัดพังก (ประชาพิทักษ์) การศึกษา 2554 จำนวน 81 คน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และคณะกรรมการโรงเรียนวิถีพุทธ ผลการศึกษาพบว่า 1) ผลการประเมินด้านสภาพแวดล้อมโดยภาพรวมและรายด้านมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมิน 2) ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นโดยภาพรวมและรายด้าน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมิน 3) ผลการประเมินด้านกระบวนการ โดยภาพรวมและรายด้านมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมิน

นอกจากนี้การที่ผลประเมินด้านกระบวนการอยู่ในระดับมากยังสอดคล้องกับแนวคิดของเขาว์ อินโย (2553 : 126 – 127) ที่ได้กล่าวว่า การประเมินกระบวนการเป็นการประเมินการบริหารโครงการการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการ การนำปัจจัยนำเข้าของโครงการมาใช้เหมาะสมหรือไม่กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นจะบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการมาใช้เหมาะสมหรือไม่ กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นจะบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ สารสนเทศต่าง ๆ จะถูกวิเคราะห์รวบรวม และนำเสนอผู้ดำเนินงานโครงการ อาจต้องการสารสนเทศทุกวัน หรือในตอนเริ่มต้นโครงการเป็นการบันทึกเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในขณะดำเนินงานโครงการไว้เป็นหลักฐาน การประเมินกระบวนการมีประโยชน์ในการค้นหาจุดเด่น หรือจุดแข็ง (Strengths)

หรือจุดด้อย (Weakness) ของโครงการ นำไปใช้ในการพัฒนา แก้ไข ปรับปรุงการดำเนินโครงการต่อไปให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับแนวคิดของสมคิด พรมจรรย์ (2554 : 57) ที่กล่าวว่า การประเมินกระบวนการ เป็นการประเมินระหว่างการทำโครงการ เพื่อหาข้อดี และข้อบกพร่องของการดำเนินงานตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ และเป็นการรายงานผลการปฏิบัติงานของโครงการนั้นด้วยยังเป็นไปตามแนวคิดของเยาวดี รวงชัยกุล วิบูลย์ศรี (2556 : 59) ที่กล่าวว่า การประเมินกระบวนการ ส่วนนี้เป็นการประเมินเพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินโครงการเพื่อทำการแก้ไขให้สอดคล้องกับข้อบกพร่องนั้น ๆ หาข้อมูลประกอบการตัดสินใจที่สั่งการเพื่อพัฒนางาน โดยบันทึกภาวะของเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นไว้เป็นหลักฐาน

4. ผลการประเมินผลผลิตส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีนครสวรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42

4.1 ผลการประเมินผลผลิต เกี่ยวกับพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน 4 ด้าน ของโครงการส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีนครสวรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 โดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณา รายด้านเกี่ยวกับพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน พบว่า ด้านที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับสูงสุดคือ ด้านความมีระเบียบวินัย รองลงมาคือ ด้านจิตสาธารณะ ด้านความสามัคคี ส่วนด้าน ความรับผิดชอบ มีผลการประเมินต่ำที่สุด

จากผลการประเมินผลผลิตเกี่ยวกับพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน 4 ด้าน ของโครงการส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีนครสวรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 โดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด เป็นเพราะโรงเรียนสตรีนครสวรรค์ ได้วางแผนและจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรมทั้ง 4 ด้านในการดำเนินโครงการอันได้แก่

1. ด้านความรับผิดชอบ จัดกิจกรรม ดังนี้
 - 1.1 กิจกรรมอบรมปลูกจิตสำนึกหน้าเสาธง
 - 1.2 กิจกรรมประชุมคณะ
 - 1.3 กิจกรรมรณรงค์การเข้าแถว
 - 1.4 กิจกรรมคณะยอดเยี่ยม
 - 1.5 กิจกรรมรณรงค์การแต่งกายให้ถูกระเบียบ
 - 1.6 กิจกรรมยิ้มไหว้ทักทาย
 - 1.7 กิจกรรมรักษาความสะอาดห้องเรียน
 - 1.8 กิจกรรมโฮมรูม
 - 1.9 กิจกรรมเยี่ยมบ้าน
2. ด้านความมีระเบียบวินัย จัดกิจกรรม ดังนี้
 - 2.1 กิจกรรมรู้จักระเบียบวินัย
 - 2.2 กิจกรรมวินัยเริ่มที่ตัวเรา
 - 2.3 กิจกรรมกระเป่า รองเท้า ข้างห้องเป็นระเบียบ
 - 2.4 กิจกรรมระเบียบวินัยในห้องเรียน
 - 2.5 กิจกรรมมารยาทไทยในห้องเรียน
 - 2.6 กิจกรรมเครื่องแบบเป็นเลิศ

- 2.7 กิจกรรมยิ้มไหว้ไมตรีสัมพันธ์
- 2.8 กิจกรรมเดินซิดซายเสมอ
3. ด้านความสามัคคีของนักเรียน จัดกิจกรรม ดังนี้
 - 3.1 กิจกรรมกีฬาภายใน (กีฬาสี่)
 - 3.2 กิจกรรมคณะยอดเยี่ยม
 - 3.3 กิจกรรมคณะสี่
 - 3.4 กิจกรรมสภานักเรียน
 - 3.5 กิจกรรมร่วมแรงร่วมใจ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
 - 3.6 กิจกรรมร่วมด้วยช่วยกัน
4. ด้านมีจิตสาธารณะของนักเรียน จัดกิจกรรม ดังนี้
 - 4.1 กิจกรรมจิตอาสาพัฒนาโรงเรียน
 - 4.2 กิจกรรมคณะยอดเยี่ยม
 - 4.3 กิจกรรมสภานักเรียน
 - 4.4 กิจกรรมจิตอาสาบำเพ็ญตนเพื่อสาธารณะประโยชน์
 - 4.5 กิจกรรมรักษาความสะอาดห้องเรียน
 - 4.6 กิจกรรมคณะสี่และชุมชนสัมพันธ์

ซึ่งล้วนแต่เป็นการจัดกิจกรรมตามหลักการป้องกัน ควบคุม แก้ไข และพัฒนาส่งเสริม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยของพิชิต ฤทธิ์จรูญ (2544 : 26 – 27) ที่กล่าวว่า การดำเนินงานด้านวินัยนักเรียนเป็นสิ่งที่ต้องอาศัย ความละเอียดอ่อนและจะต้องดำเนินการให้รัดกุมอย่างมากโดยยึดหลักการ ดังนี้

1. หลักการป้องกัน (Prevention) หลักการข้อนี้เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการประพฤติผิดวินัยขึ้น มีแนวความเชื่อพื้นฐานว่าการป้องกันดีกว่าแก้ไขเสียว่า โดยดำเนินการป้องกันด้วย วิธีการหลาย ๆ อย่าง
2. หลักการควบคุม (Control) หลักการนี้เพื่อควบคุมให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน โดยดำเนินการควบคุมดูแลหรือชักจูงให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตามคำสั่งที่ได้กำหนดไว้
3. หลักการแก้ไข (Correction) หลักการข้อนี้เพื่อแก้ไขปรับปรุงการประพฤติผิดวินัยนักเรียน ดำเนินการโดยการลงโทษ หรือแก้ไขปรับปรุงพฤติกรรมตามความเหมาะสม
4. หลักการพัฒนาและส่งเสริม (Development) หลักการข้อนี้เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์ขึ้นอีก ให้นักเรียนประพฤติดียิ่งขึ้นและมากขึ้น โดยโรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการพัฒนา และการส่งเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์

และยังสอดคล้องกับอัญญา ประสานชาติ (2545 : 7 – 10) ได้เสนอแนวทางการเสริมสร้างความมีระเบียบวินัย ไว้ดังนี้

1. จัดทำข้อตกลงในการปฏิบัติตนภายในห้อง เพื่อให้นักเรียนได้ทราบความคาดหวังพฤติกรรมของนักเรียน ซึ่งข้อตกลงต้องร่วมกันเห็นชอบระหว่างครูกับนักเรียน เมื่อมีการกระทำผิดข้อตกลงก็มีการทบทวนด้วยวิธีใหม่ เพื่อจะได้ไม่ปน พุดซ้ำซากพร่ำเพรื่อจนให้เกิดความเบื่อหน่ายและมีอารมณ์อยากต่อต้าน
2. เมื่อมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาเกิดขึ้น ศึกษาสาเหตุให้ชัดเจน แล้วช่วยกันคิดหาแนวทางแก้ไข มีวิธีทางแก้ปัญหาหลากหลาย โดยมุ่งไปสู่จุดหมายเดียวกัน คือ แก้ปัญหา เพื่อเป็นแนวทางให้เด็กคิดแก้ปัญหา

ได้ด้วยตนเองต่อไป พฤติกรรมที่เป็นปัญหาเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ถ้ากิจกรรมในชั้นเรียนทำสิ่งซ้ำไม่น่าสนใจต่ำกว่าความสามารถของเด็กหรือสูงกว่าความสามารถของเด็กที่จะทำสำเร็จได้ เด็กจะหาทางออกอย่างอื่นที่ก่อให้เกิดปัญหาพฤติกรรมตามมา ดังนั้นจึงต้องหาสาเหตุของพฤติกรรมให้พบก่อนจึงจะแก้ปัญหาได้ตรงจุด

3. ครูเป็นแบบอย่างให้กับเด็กได้มีข้อตกลงกันอย่างไร ครูก็ควรทำเป็นตัวอย่างในเรื่องเหล่านั้นสำหรับเด็ก ไม่ใช่ครูแนะนำให้เด็กปฏิบัติอย่างหนึ่ง แต่ครูปฏิบัติอย่างตรงข้าม เช่นครูสอนให้เด็กพูดจาดี ๆ กับเพื่อน รู้จักควบคุมอารมณ์ไม่โกรธเพื่อนไม่ส่งเสียงดัง ไม่ทะเลาะกันแต่เมื่อเด็ก ทำผิด ครูเองจับเด็กเขย่า ตะคอกขู่เด็กเสียงดัง หรือครูมีปัญหาตัวเอง ทะเลาะกันเสียงดังขัดกับครู ที่ได้แนะนำไว้ เด็กเกิดความสับสนว่าจะปฏิบัติอย่างไร

4. มีความสม่ำเสมอในการปฏิบัติต่อเด็กทุกคนโดยเท่าเทียมกัน มีความยุติธรรมในการวินิจฉัยแยกปัญหาต่าง ๆ ด้วยเหตุผลหลักการ ตามข้อตกลงเป็นจุดสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นลูกหลานของใครเอาจริง ทำจริงได้ผล ถ้าครูทำได้เด็กก็จะศรัทธาในตัวครู มีวินัยก็จะเกิดตามมา บางครั้งมีกรณีทำผิดเกิดขึ้น นักเรียนกลุ่มหนึ่งถูกลงโทษ อีกกลุ่มหนึ่งผิดในกรณีเดียวกัน ครูเพิกเฉยเพราะว่ากลุ่มนั้นเป็นลูกผู้มีอิทธิพล ผู้มีพระคุณของตนเองหรือของโรงเรียน

5. ผลการประเมินผลผลิต เกี่ยวกับความสำเร็จต่อโครงการผลการประเมินผลผลิตเกี่ยวกับความสำเร็จต่อโครงการส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีนครสวรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 โดยภาพรวมมีประสิทธิภาพในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมแต่ละด้าน พบว่า พฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับสูงสุดคือ พฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมด้านจิตสาธารณะ รองลงมาคือ พฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ และพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม ด้านความสามัคคี พฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมที่มีผลการประเมินต่ำที่สุดคือ พฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัย

ผลการประเมินมีผลผลิตอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้านของความสำเร็จอภิปรายได้ว่า โรงเรียนสตรีนครสวรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ได้ดำเนินโครงการโดยมีความพร้อมด้านบริบท ด้านปัจจัยพื้นฐาน ด้านกระบวนการและมีกิจกรรมพัฒนาพฤติกรรมคุณธรรม ด้านความรับผิดชอบต่อด้านระเบียบวินัย ด้านความสามัคคี ด้านจิตสาธารณะ ให้กับนักเรียนทุกคน อย่างชัดเจนดังกิจกรรมดังกล่าวข้างต้น

อนึ่งผลการประเมินผลผลิตของโครงการเกี่ยวกับพฤติกรรมคุณธรรมทั้ง 4 ด้านมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุดเนื่องจากโรงเรียนสตรีนครสวรรค์ได้พัฒนาร่วมกันทั้งระบบในโรงเรียนสอดคล้องกับกรมวิชาการ (2544 : 33 – 34) ที่ให้แนวปฏิบัติไว้ว่า การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม หากได้รับการพัฒนาร่วมกันทั้งในระบบโรงเรียน โดยความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกระดับ ทุกฝ่าย จะได้ผลเป็นอย่างดีผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมทั้งระบบ ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนซึ่งจะต้องร่วมกันดำเนินการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

และสอดคล้องกับโกวิท วรพิพัฒน์ (2544 : 32) เน้นว่า การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมสามารถปลูกฝังได้ดี โดยให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง

สรุปได้ว่า ผลการประเมินโครงการส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนสตรีนครสวรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ประสบผลสำเร็จเกิดผลดีสอดคล้องกับสุพักตร์ พิบูลย์ (2551 : 41) ที่กล่าวว่า การประเมินผลผลิตของโครงการ เป็นการประเมินหลังสิ้นสุดโครงการ การประเมินผลผลิตจะตอบคำถามว่า ผลผลิตที่ได้จากโครงการมีอะไรบ้างเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

หรือไม่ ความต้องการจำเป็นลดลงหรือไม่อย่างไร ผลการดำเนินงานโครงการคุ้มค่าเพียงใดควรจัดการอย่างไรกับโครงการที่จะติดตามมา ซึ่งคำถามเหล่านี้ มีความสำคัญต่อการตัดสินใจความสำเร็จของโครงการสารสนเทศที่ได้จากการประเมินผลผลิตจะมีประโยชน์ต่อผู้บริหารในการตัดสินใจปรับขยายโครงการ ยุติโครงการ หรือยกฐานะเป็นงานประจำ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากการนำโครงการฯ ลงสู่การปฏิบัติผู้รายงานได้ใช้วิธีการประเมินโดยใช้รูปแบบ CIPP Model คือ มีการประเมินก่อนการกำหนดโครงการ เพื่อดูความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ ของโครงการกับสภาพแวดล้อมโครงการ (สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการพัฒนา) เพื่อแก้ไขปรับปรุงให้สอดคล้องกันให้มากที่สุด และเพื่อดูปัจจัยที่จะนำมาใช้ในการดำเนินงานโครงการว่า มีความพร้อมหรือมีความเพียงพอมากน้อยเพียงใด หากไม่พร้อมหรือไม่เพียงพอก็จำเป็นต้องแสวงหาเพิ่มเติมให้เพียงพอหรือลดกิจกรรมลงให้เหมาะสมกับปัจจัยที่มีอยู่ ประเมินระหว่างดำเนินการ หรือระหว่างขณะปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญมากหากพบว่า กิจกรรมใดไม่เหมาะสม หรือมีแนวโน้มว่า กิจกรรมนั้น ๆ จะไม่เกิดผลดี ก็จะต้องหาวิธีการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงหรือ ยุติกิจกรรมหากไม่คุ้มค่ากับปัจจัยที่นำมาใช้ในการดำเนินงานกิจกรรมนั้น ๆ การประเมินผลผลิตจะประเมินเมื่อกิจกรรมแต่ละกิจกรรมสิ้นสุดลง เพื่อดูว่าได้ผลผลิตของกิจกรรมแต่ละกิจกรรมมากน้อยเพียงใด ซึ่งส่วนใหญ่ของกิจกรรมจะประสบความสำเร็จสูง เพราะได้ปรับปรุง พัฒนา กิจกรรม มาตลอด ข้อเสนอแนะทั่วไป จึงเสนอแนะว่า แต่ละโครงการควรมีการประเมินผลโครงการอย่างเป็นระบบ และควรเลือกวิธีการประเมินที่เหมาะสมหรือสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ ผู้บริหารหรือผู้สนใจหรือผู้เกี่ยวข้องควรนำข้อมูลผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ ปรับประยุกต์ใช้กับการประเมินโครงการอื่น ๆ หรือนำไปใช้เพื่อพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ตนเองรับผิดชอบก็จะทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยหรือการประเมินโครงการ

2.1 ควรนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลโครงการครั้งนี้ไปทำวิจัยที่เจาะลึก เป็นพฤติกรรมเป็นรายด้าน เช่น ศึกษาพฤติกรรมความกตัญญู ความขยัน ความซื่อสัตย์ เป็นต้น ซึ่งผลการวิจัยจะให้ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรม หรือกระบวนการดำเนินโครงการที่ศึกษา

3.2.2 ควรนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลโครงการครั้งนี้ไปทำโครงการพัฒนาพฤติกรรมคุณธรรมด้านอื่น ๆ ที่ควรส่งเสริมแก่นักเรียน แล้วประเมินผลโครงการอย่างเป็นระบบ เพื่อนำข้อมูลไปตัดสินใจว่า ควรจะดำเนินการโครงการที่พัฒนาต่อไปหรือยุติโครงการ ซึ่งการประเมินโครงการเป็นกระบวนการที่มีรูปแบบวิธีการไม่แตกต่างจากรูปแบบวิธีการวิจัย จะแตกต่างกันอยู่ที่วิธีวิจัย เป็นวิธีการที่แสวงหาความรู้หรือให้ความรู้ในเรื่องที่ทำวิจัย ส่วนการประเมินโครงการเน้นการนำข้อมูลผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจจึงมักจะเรียกว่า ประเมินเชิงวิจัย ซึ่งผลการประเมินจะเป็นที่ยอมรับของวงวิชาการและวงวิชาชีพ

รายการอ้างอิง

- กรมการศาสนา. (2552). **คู่มือการดำเนินงานเสริมสร้างศีลธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กรมวิชาการ. (2544). **คู่มือที่ปรึกษา ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน**. กรุงเทพฯ : กระทรวงสาธารณสุข.
- เกษม สาหร่ายทิพย์. (2540). **สถิติประยุกต์สำหรับการวิจัย**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). นครสวรรค์ : นิวเสรินคร.
- โกวิท วรพิพัฒน์. (2544). **ยอดคนยอดผู้นำ**. กรุงเทพฯ : คຸຸສຸສາສາດພຸ່ງຳຳ.
- เชาว์ อินเຍ. (2553). **การประเมินโครงการ**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11, (2554, 14 ธันวาคม). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่มที่ 128 ตอนพิเศษ 152 ง หน้า 1 – 182
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542, (2542, 19 สิงหาคม). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่มที่ 116 ตอนที่ 74 ก หน้า 1 – 23
- พิชิต ฤทธิจรรณ. (2544). **การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร.
- ยวน กองจิ้ว. (2551). **การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนบ้านบ่อโพธิ์ อำเภอ นครไทย จังหวัดพิษณุโลก**. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3.
- เยาวดี รวงชัยกุล วิบูลย์ศรี. (2556). **การประเมินโครงการ แนวคิดและแนวปฏิบัติ**. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิเชียร ทองน้อย. (2554). **รายงานการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านแก่งระเบิด**. กาญจนบุรี : โรงเรียนบ้านแก่งระเบิด.
- สมคิด พรหมจ้อย. (2554). **การเขียนรายงานการประเมินโครงการ**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). นนทบุรี : จตุพรดีไซน์
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2544). **เทคนิคการประเมินโครงการ**. (พิมพ์ครั้งที่ 3). นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). **แผนการศึกษาชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552 – 2559)**. (พิมพ์ครั้งที่ 1) กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิคจำกัด.
- สุพักตร์ พิบูลย์. (2551). **ชุดเสริมทักษะการประเมินโครงการ**. นนทบุรี : จตุพรดีไซน์
- อัญญา ประสานชาติ. (2545). **ผลการฝึกจิตสาธารณะเพื่อพัฒนาพฤติกรรมวินัยในตนเองของนักเรียนระดับประถมศึกษา**. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อุดม แก้วสระโร. (2555). **รายงานการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนวัดศรีไชยปีการศึกษา 2550 - 2551**. โรงเรียนวัดศรีไชย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลาเขต 1.
- Krejcie, R.V., & Morgan, D.W. (1970). **Determining Sample Size for research activities**. *Educational and Psychological Measurement*, 30,607 - 610.